

Raport
cu privire la implementarea
Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind implementarea
Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova
pentru anii 2017-2027 (Hotărârea Guvernului nr.1019 din 29 noiembrie 2017)

Acțiuni prioritare	Acțiuni practice	Termene de realizare	Note cu privire la realizare	Responsabili pentru implementare	Parteneri	Indicatori de progres
1	2	3	4	5	6	7
I. PARTICIPAREA LA VIAȚA PUBLICĂ						
Obiectivul specific 1: Încurajarea participării tuturor cetățenilor în mod egal în administrația de stat și serviciul public						
1.1.1. Încurajarea persoanelor aparținând minorităților naționale de a activa în serviciul public, promovând respectarea principiului egalității între femei și bărbați	1.1.1.1. Efectuarea studiului referitor la situația curentă a reprezentativității și participării diferitor grupuri etnice în serviciul public, cu date dezagregate pe niveluri ale administrației publice și pe sexe, în conformitate cu standardele internaționale	Trimestrul II, 2018	Pentru ameliorarea calității datelor statistice în domeniul relațiilor interetnice a fost realizat <i>Studiul referitor la situația curentă a reprezentativității și participării diferitor grupuri etnice în serviciul public</i>, cu date dezagregate pe niveluri ale administrației publice și sexe în conformitate cu standardele internaționale. Studiul s-a realizat în perioada aprilie-mai 2019 de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Agenția Relații Interetnice, în comun cu Oficiul Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale și Misiunea OSCE în Moldova. Colectarea și analiza datelor a fost efectuată în parteneriat cu Institutul pentru Inițiative Strategice (IPIS) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). În acest context au fost organizate: - ședința grupului de lucru interministerial privind elaborarea Studiului cu privire la participarea minorităților naționale la viața publică; - ședința de lucru cu șefii resurselor umane din cadrul autorităților publice centrale și experților locali implicați în efectuarea cercetării privind participarea minorităților naționale în viața publică (8 februarie 2019); - training pentru funcționarii publici cu privire la completarea chestionarelor instituționale și individuale cu privire la participarea minorităților naționale în viața publică; - eveniment în regim on-line de prezentare a Studiului referitor la situația curentă a reprezentativității și participării diferitor grupuri etnice în serviciul public (noiembrie 2020).	Agenția Relații Interetnice; Biroul Național de Statistică	Academia de Administrare Publică; Oficiul Avocatului Poporului; Cancelaria de Stat	Realizat Studiu realizat; 2 ședințe organizate; Training pentru funcționari publici organizat - 1

1	2	3	4	5	6	7
	1.1.1.2. Elaborarea programului de măsuri pentru promovarea prestigiului serviciului public, în special în rândul tinerilor, respectând criteriile de egalitate de gen, nediscriminare și încurajare a minorităților naționale de a participa la viața publică	Trimestrul III, 2019	Promovarea prestigiului serviciului public în rândul tinerilor și încurajarea minorităților naționale de a participa la viața publică au fost realizate în cadrul a mai multor activități desfășurate de către ARI. Menționăm: - În parteneriat cu Asociația Tineretului Ucrainean din Moldova „Zlagoda” a fost organizată „Școala tinerilor lideri” cu participarea tinerilor etnici din raioanele Râșcani, Edineț, Briceni, Orhei și mun. Bălți. ARI a susținut financiar proiectul - 75 mii lei (martie 2019); - În parteneriat cu Asociația „Diaspora Georgienilor din Republica Moldova „Samșoblo” a fost organizat training-ul pentru tinerii lideri, susținut financiar de ARI - 69 mii lei (august 2019); - Atelier de formare pentru tinerii aparținând minorităților naționale „Participarea eficientă a reprezentanților minorităților naționale la viața publică. Măsuri afirmative necesare pentru atingerea egalității în procesul de guvernare și de luare a deciziilor” (15-16 mai 2019).	Agencia Relații Interetnice	Academia de Administrare Publică; Cancelaria de Stat	Realizat parțial Număr de persoane aparținând minorităților naționale implicate în programe/ cursuri/seminare de instruire - 195 tineri; Susținere financiară acordată pentru organizarea de programe/ cursuri/seminare de instruire - 144 mii lei
Obiectivul specific 2: Contribuirea la o comunicare mai eficientă între autorități și societatea civilă						
1.2.1. Crearea organelor consultative la nivel local într-un cadru instituțional corespunzător și eficientizarea/ consolidarea capacităților celor existente	1.2.1.1. Încurajarea și susținerea autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv a autorităților din UTA Găgăuzia, cu recomandarea de a forma organe consultative, cu participarea asociațiilor minorităților naționale și oferirea asistenței informaționale în acest sens	Anual	Agencia Relații Interetnice organizează anual vizite în teritoriu, întruniri cu reprezentanții administrației publice locale în cadrul cărora au avut loc consultări cu oferirea asistenței informaționale și recomandarea de a forma organe consultative, cu participarea asociațiilor minorităților naționale. Totodată, prin aceste acțiuni, ARI a urmărit sporirea gradului de implicare și participare a minorităților naționale, mai cu seamă a tinerilor; stimularea și susținerea inițiativelor tinerilor în domeniul relațiilor interetnice. Au post organizate traininguri pentru tineri lideri în parteneriat cu ONG cu recomandări de a forma organizații neguvernamentale în domeniul relațiilor interetnice, drepturile omului Organe consultative create la nivel local: - <i>Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale pe lângă Primăria mun. Bălți.</i> Ședințele Consiliului coordonator menționat se desfășoară conform Regulamentului de activitate. Nr. de ședințe: 2017 – 4, 2018 – 4, 2019 – 3. 2020 - în vederea situației epidemiologice create în RM toate discuțiile cu președinții/ reprezentanții organizațiilor etnoculturale au fost efectuate prin convorbiri telefonice și prin intermediul poștei electronice. Nr. de convorbiri - circa 30; nr. de mesaje elaborate și transmise – 14. Gradul de implicare a asociațiilor minorităților naționale din mun. Bălți în analiza agendei de discuții relevante este sporit.	Agencia Relații Interetnice	Autoritățile administrației publice locale; UTA Găgăuzia	Realizat parțial Număr de consultări pentru autoritățile administrației publice locale în domeniu, anul 2020 - 6; Număr de organe consultative create la nivel local – 1 Traininguri organizate cu tinerii lideri - 3

1	2	3	4	5	6	7
	1.2.1.2. Crearea și menținerea bazei de date cu informații curente despre asociațiile minorităților naționale la nivel național și local din Republica Moldova și a profilului organizațional; plasarea informației pe pagina web a Agenției Relații Interetnice	Trimestrul VI, 2018	Administrarea, menținerea și dezvoltarea paginii oficiale a Agenției Relații Interetnice www.ari.gov.md în rețeaua Internet este de o importanță majoră, reprezentând ansamblul informațiilor oficiale în formă electronică și al mijloacelor de dialog interactiv, pe care ARI le pune la dispoziție cetățenilor privind minoritățile naționale din RM. Astfel, baza de date a ARI este actualizată, reflectând informații curente despre asociațiile minorităților naționale la nivel național și local. Pe pagina web a ARI www.ari.gov.md, compartimentul „Minorități naționale” poate fi accesată Lista organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă ARI, precum și a celor înregistrate în teritoriu. La nivel național activează 102 asociații obștești ale minorităților naționale acreditate pe lângă ARI, iar la nivel local – 95 asociații, cele mai numeroase fiind înregistrate după cum urmează: Chișinău - 20, mun. Bălți - 14, UTA Găgăuzia - 5, rl. Taraclia – 5, rl. Soroca - 7, or. Ocnița - 4, or. Orhei - 5. Asociațiile minorităților naționale din Republica Moldova au un profil organizațional divers: de apărare și de promovare a drepturilor omului, cultural-educativ, asociații de femei, de tineret, asociații ale profesorilor, scriitorilor, pictorilor, comunități național-culturale etc. ARI a asigurat plasarea pe pagina sa oficială a referințelor la paginile oficiale ale organizațiilor etnoculturale din RM.	Agencia Relații Interetnice	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Realizat Date privind asociațiile minorităților naționale: la nivel național colectate - 102 organizații, la nivel local – 95 organizații; Bază de date creată: http://www.bri.gov.md/index.php?pag=sec&id=56&l=
	1.2.1.3. Organizarea de instruire pentru Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale în vederea sporirii capacităților de monitorizare a politicilor publice, scrierii proiectelor, managementului organizației neguvernamentale	Anual	ARI colaborează activ cu Consiliul Coordonator al organizațiilor etnoculturale. În cadrul ședințelor organizate (anual, trimestrial), liderii sunt informați despre Programele, Planurile de activitate a Guvernului, Instituțiilor de resort, ARI. Totodată, în colaborare cu Misiunea OSCE din Republica Moldova, ARI a organizat un șir de programe de instruire, inclusiv on-line, în vederea dezvoltării propriilor capacități ai membrilor Consiliului Coordonator, organizațiilor etnoculturale, reprezentanților ONG-urilor active în domeniul relațiilor interetnice cu participarea Oficiului Avocatului Poporului, Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Direcțiile prioritare de instruire au vizat subiecte cu privire la: - participarea și rolul organizațiilor neguvernamentale într-o societate diversă în perioada COVID-19 (23 noiembrie 2020); - modalitățile de realizare a participării minorităților naționale la viața publică, în special pe măsurile afirmative necesare pentru atingerea egalității în procesul de guvernare și de luare a deciziilor (15-16 mai 2019); - mecanismul de identificare și abordare a problemelor existente în politicile de stat în domeniul relațiilor interetnice (octombrie 2019); - practicile internaționale în domeniul drepturilor minorităților naționale (24 octombrie 2019); - tehnicile de raportare și monitorizare în domeniul relațiilor interetnice și drepturile minorităților naționale (octombrie-noiembrie 2019); - conceptele de bază și elementele cheie ale dreptului la asistență medicală,	Agencia Relații Interetnice	Misiunea OSCE din Republica Moldova	Realizat Număr de consultări/seminare de instruire oferite reprezentanților minorităților naționale referitor la constituirea și conducerea organizațiilor neguvernamentale – anual 4-8 evenimente organizate anul 2020 - 4 Tematici actuale pentru instruire în domeniu identificate

1	2	3	4	5	6	7
			precum și impactul diferitor servicii de asistență medicală asupra grupurilor minoritare (21-22 noiembrie 2019); - protecția drepturilor minorităților naționale conlocuitoare în Republica Moldova (15 decembrie 2018); - elaborarea politicilor de stat în procesul de integrare a societății și de consolidare a relațiilor interetnice (23 mai 2018) etc.			
1.2.2. Includerea reprezentanților minorităților naționale în organele consultative existente	1.2.2.1 Includerea reprezentanților minorităților naționale în organele consultative existente	Anual	Aspectele ce țin de domeniul relații interetnice necesită implicarea și susținerea nemijlocită a reprezentanților minorităților naționale, participarea acestora este crucială, mai cu seama în rândul tinerilor. Astfel, ARI a inclus reprezentanții minorităților naționale în organele consultative existente, promovând tinerii și rolul proactiv pe care trebuie să-l aibă aceștia, după cum urmează: - Colegiul Agenției Relații Interetnice – 2 reprezentanți; - Consiliul sectorial (de experți) de cooperare cu societatea civilă - 13 reprezentanți; - Consiliul Coordonator al organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă ARI -105 reprezentanți; - Comitetul de conducere al Consiliului coordonator al organizațiilor etnoculturale – 16 reprezentanți; - Grupul de lucru inter-ministerial responsabil de implementarea Planului de acțiuni pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pe anii 2016–2020 - 3 reprezentanți; - Grupul de lucru inter-ministerial responsabil de implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice din Republica Moldova pentru anii 2017-2027 – 7 persoane. Consiliul pentru relațiile interetnice pe lângă Președintele Republicii Moldova – 7 persoane	Agencia Relații Interetnice		Realizat parțial Număr de reprezentanți ai minorităților naționale implicați în organele consultative- 144 ; Număr de întâlniri organizate : Anual 4-8 întruniri în anul 2020 – 8
1.2.3. Înfăptuirea de comisii/grupuri de lucru tematice, organizarea de consultări pentru identificarea și abordarea eficientă a problemelor, în special în domeniile ce se referă direct la minoritățile naționale	1.2.3.1. Organizarea anuală a forumului național cu privire la implementarea domeniilor prioritare din Strategia de consolidare a relațiilor interetnice din Republica Moldova pentru anii 2017-2027	Anual, 2018-2020	Implementarea domeniilor prioritare din <i>Strategia de consolidare a relațiilor interetnice din Republica Moldova pentru anii 2017-2027</i> au fost pe larg discutate în cadrul: - Forumului Etnilor „Inima mea e Moldova”, organizat sub patronajul Președintelui Republicii Moldova la care au participat circa 300 de persoane inclusiv reprezentanți ai APC, APL, reprezentanți ai misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova (octombrie 2018, noiembrie 2019); - Forumului tinerilor minorităților etno-lingvistice și religioase din Republica Moldova, ediția a III-a, organizat de Platforma Tineretului pentru Solidaritate Interetnică în parteneriat cu Parlamentul Republicii Moldova, Agenția Relațiilor Interetnice (15 octombrie 2019).	Agencia Relații Interetnice	Academia de Administrare Publică; Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale ONG	Realizat Număr de forumuri organizate - 3 ; Număr de participanți, inclusiv reprezentanți ai societății civile, autorităților publice, instituțiilor de cercetare și academice, asociațiilor minorităților etnice – 300 ;

1	2	3	4	5	6	7
1.2.4. Sporirea capacităților instituționale ale Agenției Relații Interetnice în vederea asigurării unei comunicări eficiente cu minoritățile naționale în contextul politicii de integrare	1.2.4.1. Elaborarea ghidului de comunicare strategică a Agenției Relații Interetnice cu asociațiile minorităților naționale și societatea civilă în contextul politicilor de integrare	Trimestrul II, 2018	ARI cu suportul Misiunii OSCE în Moldova au elaborat și lansat <i>Strategia de comunicare publică a Agenției Relații Interetnice și Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de comunicare publică a Agenției Relații Interetnice pentru anii 2018-2020</i>, în vederea îmbunătățirii platformelor de comunicare cu minoritățile naționale, societatea civilă, mass-media, dar și în vederea sporirii vizibilității ARI. În acest context, de menționat că ARI a lansat un nou site oficial, www.ari.gov.md care este mai extins și perfecționat. Informațiile publicate pe această platformă reprezintă o sursă oficială de informare pentru public și reprezentanții media. Totodată, a fost modificat logo-ul instituției, în scopul menținerii și promovării imaginii ARI. În cooperare cu ARI a fost realizat <i>videoclipul despre promovarea diversității etnice în RM</i>, în cadrul proiectului „Îmbunătățirea capacităților și abordărilor de cooperare durabilă în domeniul minorităților naționale”, implementat de către Misiunea OSCE în Moldova. Videoclipul dispune de traducerea subtitrării în limbile: rusă, ebraică, ucraineană, bulgară, găgăuză, romani, engleză. Astfel, a fost asigurată posibilitatea de a selecta traducerea în una din aceste limbi. În proces de realizare se află elaborarea unui nou concept/rebranding a Festivalului Republican al Etniilor „Unitate prin diversitate” – cea mai de amploare manifestare culturală menită să contribuie la comunicarea interetnică și la integrarea minorităților naționale.	Agencia Relații Interetnice	Misiunea OSCE în Moldova	Realizat Strategia și Planul de lucru elaborat și lansat Grup de lucru pentru elaborarea ghidului creat – 7 membri; 4 ședințe de lucru a Grupului Categorii de beneficiari: - persoane aparținând minorităților naționale; - ARI; - societatea civilă; - reprezentanți ai APC și APL; - parteneri de dezvoltare; - mass-media;
	1.2.4.2. Realizarea evaluării instituționale a Agenției Relații Interetnice cu privire la consolidarea capacităților în contextul implementării politicii de integrare	Trimestrul IV, 2017	ARI cu sprijinul Misiunii OSCE în Moldova, în cadrul proiectului „Consolidarea cooperării și a capacității actorilor care promovează și protejează drepturile minorităților naționale” a evaluat activitatea ARI și a elaborat un raport privind <i>Analiza comparativă a competențelor autorităților ce promovează drepturile minorităților naționale</i>, inclusiv a Agenției Relații Interetnice. Constatăm că, domeniul protecției minorităților naționale și a drepturilor omului este dispersat în activități a 3 autorități publice: Agenția Relații Interetnice, Oficiul Avocatului Poporului și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (CPEDAE). Astfel, a fost semnat <i>Acordul de Înțelegere între ARI, Oficiul Avocatul Poporului și CPEDAE</i> care vine să consolideze cooperarea între instituțiile menționate și eforturile comune pe segmentul drepturilor omului, drepturile minorităților naționale. Părțile acordă o atenție deosebită drepturilor la educație, accesul la informație, participare și altor drepturi culturale, religioase și lingvistice. Colaborarea reciprocă între aceste instituții poate	Agencia Relații Interetnice	Misiunea OSCE în Moldova	Realizat Raport elaborat

1	2	3	4	5	6	7
			facilita crearea unui sistem complex de asigurare a respectării și prevenirii încălcării drepturilor minorităților naționale, precum și asigura o comunicare eficiente cu minoritățile naționale în contextul politicii de integrare. În scopul sporirii capacităților instituționale au fost organizate cursuri, seminare, webinare, ateliere de lucru, mese rotunde pentru instruirea colaboratorii ARI, Oficiul Avocatul Poporului și CPEDAE: - Seminar „Consolidarea capacității și cooperării actorilor din domeniul promovării și protejării drepturilor minorităților naționale în Moldova”, cu participarea expertului internațional – profesorul Frederick John Packer, director al Centrului de Cercetare și Educație pentru Drepturile Omului din cadrul Universității din Ottawa (2 – 3 octombrie 2018); - Seminar de instruire privind accesul grupurilor minoritare la asistență medicală (27 noiembrie 2019); - Atelier de formare „Realizarea participării eficiente a reprezentanților minorităților naționale în viața publică” (15 mai 2019); - Standardele Consiliului Europei în combaterea discursului de instigare la ură (19 martie 2020) (15 – 16 iunie 2020); - „Proiect pentru cartografierea răspunsurilor naționale la discursul de instigare la ură în Republica Moldova” (23 septembrie 2020); - „Распределение компетенций между Агентством Межэтнических Отношений и Министерством Образования, Культуры и Исследований в области межэтнических отношений” (23 octombrie 2020); - „Calea spre instituții eficiente pentru protecția minorităților naționale” - serie de patru webinare organizată în cadrul proiectului „Consolidarea unei societăți mai inclusive prin promovarea capacităților și cooperării actorilor publici și din societatea civilă” implementat de Misiunea OSCE în Moldova” (2 – 5 noiembrie 2020); - „Participarea și rolul organizațiilor neguvernamentale într-o societate diversă în perioada COVID-19” (23 noiembrie 2020) etc.			
1.2.5. Perfecționarea cadrului instituțional și normativ în contextul politicii de integrare	1.2.5.1. Efectuarea studiului cu privire la identificarea necesităților de ajustare a cadrului legal și instituțional național în vederea corespunderii cu principiile și prevederile politicii de integrare în contextul domeniilor prioritare din Strategia de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	Trimestrul III, 2020	Competențele de analiză, monitorizare și elaborarea politicilor au fost transferate de la ARI către Ministerul Educației Culturii și Cercetării (HG nr.593 din 25.06.2018)	Agencia Relații Interetnice	Academia de Științe a Moldovei	Ne realizat

1	2	3	4	5	6	7
1.2.6. Sporirea capacităților persoanelor aparținând minorităților naționale de a constitui și a conduce organizații neguvernamentale	1.2.6.1. Susținerea și consilierea persoanelor referitor la inițierea și crearea asociațiilor etnoculturale și oferirea suportului informațional pentru asociațiile existente	Anual	ARI a organizat consultări pentru persoanele interesate referitor la inițierea și crearea asociațiilor etnoculturale în cadrul: - întrunirilor tematice organizate în incinta Casei Naționalităților; - întrunirilor în timpul vizitelor în teritoriu. - participarea la diverse traininguri organizate de parteneri În scopul încurajării inițierii și creării de noi asociații, în rândul tinerilor, ARI promovează și diseminează pe larg istoriile de succes ale asociațiilor etnoculturale existente și conlucrarea eficientă cu ARI, cum ar fi: - proiectul de succes „Școala tinerilor lideri” desfășurat de către <i>Acociația Tineretului Ucrainean din Moldova „Zlagoda”</i> cu susținerea financiară din partea ARI; - seria de training-uri pentru tineret organizate de „<i>Asociația Diaspora Georgienilor din Republica Moldova „SAMȘOBLO”</i>” cu susținerea financiară din partea ARI etc. ARI colaborează cu 102 organizații etnoculturale ale minorităților naționale acreditate cărora li se oferă constant suport informațional referitor la dezvoltarea și conducerea organizațiilor neguvernamentale, posibilități de conlucrare și suport din partea ARI, spațiul oferit în Casa Naționalităților pentru desfășurarea activităților (mese rotunde, conferințe, lansări de carte, expoziții, festivaluri) etc. La evenimente sun invitați tinerii membri al acestor organizații pentru a fi informați de domeniul relațiilor interetnice. Organizații noi create înregistrate în baza de date a ARI : - Asociația Obștească „Centrul pentru Drepturile Romilor”; - Asociația Obștească „Adunarea popoarelor din Moldova”; - Asociația Obștească „Centrul de cultură rusă din mun. Chișinău”.	Agencia Relații Interetnice		Realizat Număr de consultări/seminare de instruire oferite reprezentanților minorităților naționale referitor la constituirea și conducerea organizațiilor neguvernamentale- anual 4-8 evenimente în anul 2020 - 5; Număr de organizații noi create – în anul 2020 - 3
Obiectivul specific 3: Îmbunătățirea cunoașterii în domeniile ce se referă la relațiile interetnice și ameliorarea statisticii în acest domeniu						
1.3.1. Realizarea de studii și cercetări fundamentate privind relațiile interetnice în Republica Moldova	1.3.1.1. Organizarea și desfășurarea bienală a etnobarometrului în Republica Moldova	2020	A fost elaborat <i>Etnobarometrului în Republica Moldova (studiu privind relațiile interetnice în RM)</i>, metodologia și chestionarul acestuia fiind coordonate și validate după o serie de reuniuni, organizate în perioada aprilie-mai 2019. Responsabili pentru desfășurare: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Agenția Relații Interetnice, cu susținere din partea experților Institutului pentru Politici Europene (IEP) de la Berlin, Oficiului Înaltului Comisar pentru Minoritățile Naționale al OSCE și Institutului pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Pe parcursul anului 2020, în cadrul Programului de Stat 96-PS 20.80009.1606.02: <i>Evoluția tradițiilor și procesele etnice în Republica Moldova: suport teoretic și aplicativ în promovarea valorilor etnoculturale și coeziunii sociale</i> / Prioritatea IV. <i>Provocări societale</i> / Direcția strategică 3 <i>Patrimoniul material și imaterial</i>, derulat în cadrul Centrului de Etnologie al Institutului Patrimoniului Cultural / Ministerul	Agencia Relații Interetnice	Academia de Științe a Moldovei	Realizat Etnobarometrul elaborat Număr de studii privind relațiile interetnice în Republica Moldova -1; Grup de lucru pentru colectarea datelor- creat; Sondaje cuprinzând date calitative și

1	2	3	4	5	6	7
			Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova – colaboratorii științifici ai Secției „Minorități naționale/etnice” (Grupul „Etnologia ucrainenilor”; Sectorul „Etnologia găgăuzilor”; Sectorul „Etnologia rușilor”; Grupul „Etnologia bulgarilor”; Grupul „Etnologia evreilor”) și Secției „Etnologia românească (Sectorul „Procese etnoculturale și relații interetnice”) – au fost desfășurate 102 activități concordante cadrului normativ național și recomandărilor internaționale emise de către partenerii de dezvoltare a Republicii Moldova: Monografii naționale: 3 Manuale / Lucrări didactice naționale: 1 Articole în reviste naționale: <i>categorii B – 5</i> Articole în alte reviste naționale: 5 Articole în alte reviste internaționale: 5 Articole în culegeri științifice/Culegeri internaționale: 2 Articole în culegeri științifice/Culegeri de lucrări ale conferințelor naționale: 42 Articole în culegeri științifice/Culegeri de lucrări ale conferințelor internaționale: 12 Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri naționale: 12 Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri internaționale: 14			cantitative dezagregate pe etnie-50, Activități aferente cercetărilor fundamentale a patrimoniului etnocultural organizate – anul 2019 - 165, anul 2020 - 102
II. LIMBA CA MIJLOC DE INTEGRARE: POLITICILE PRIVIND LIMBA DE STAT ȘI LIMBILE MINORITARE						
Obiectivul specific 1: Îmbunătățirea studierii și posedării limbii de stat a Republicii Moldova						
2.1.1. Îmbunătățirea sistemului de predare/studiere a limbii de stat pentru populația alolingvă adultă	2.1.1.1. Organizarea de cursuri pentru studierea limbii de stat de către populația alolingvă	2018, 2020	ARI a semnat 2 Acorduri de parteneriat privind studierea limbii române de către minoritățile naționale(adulți): Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova (ANTEM) și cu Casa Limbii Române. Programul de studiere a limbii de stat a demarat prin intermediul a mai multor proiecte realizate cu susținerea Înaltului Comisar pentru Minorități Naționale OSCE și Guvernul Republicii Moldova, fiind destinat cetățenilor alolingvi, în special funcționarilor publici, prioritar tinerilor și copiilor care doresc să studieze limba română. Menționăm: - Programul Învățăm Româna la Distanță. Beneficiari – 1800 tineri; - Integrare cu respect pentru diversitate. Învățarea simultană a limbilor române și găgăuze. Beneficiari – 868 de copii de 5-6 ani și părinții lor din Comrat, Congaz, Ceadr-Lunga, Beșchioz, Vulcănești. De asemenea, cursuri de predare-învățare simultană a limbilor română și găgăuză au fost organizate pentru 50 de profesori de limbă română și găgăuză, pentru 30 de manageri și metodiști din 20 de grădinițe. - Proiectul „Integrarea sociolingvistică a elevilor alolingvi prin studierea unor discipline predate în limba română” implementat în 6 instituții de	Agencia Relații Interetnice	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova	Realizat parțial Acorduri semnate- 2 Număr de persoane implicate în procesul de studiere la distanță a limbii de stat- 7356 persoane; Număr de materiale didactice disponibile în format electronic- 40

1	2	3	4	5	6	7
			învățăământ din rl. Edineț; - Programul de instruire lingvistică pentru minoritățile naționale din Republica Moldova care presupune instruirea a peste 700 de persoane. Procesul de învățare a limbii de stat se realizează pe platforma https://invat.antem.org/, cu ghidajul a 4 experți în predarea-învățarea la distanță. ANTEM a elaborat un șir de materiale didactice de predare-învățare a limbii române pentru diferite vârste destinate modelului tradițional de instruire, e-platforma http://invat.antem.org/, unica de acest gen în RM oferind mobilitate și eficiență în procesul de învățare a limbii române. De Programul de instruire lingvistică a adulților alolingvi inclusiv lucrători din sfera administrării publice, medicinei, economiei, poliției etc. au beneficiat 6500 de persoane. În perioada martie – iunie 2020 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în colaborare cu ANTEM a organizat cursuri online de studiere a limbii române pentru 56 cadre didactice și manageriale din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale care și-au îmbunătățit competențele de comunicare în limba română la unul din nivelele A1-A2, B1. Totodată, în septembrie anului curent a fost lansată faza a doua a programului de studiere a limbii române pentru alte 70 de cadre didactice și manageriale din instituțiile cu instruire în limbile minorităților naționale din regiunile Centru, Nord și Sud ale Republicii Moldova. Această activitate face parte din <i>Programul național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române în instituțiile de învățământ general cu instruire în limbile minorităților naționale (2016-2020)</i>, aprobat prin HG nr. 904/2015.			
	2.1.1.2. Monitorizarea procesului de învățare și promovare a limbii de stat de către populația alolingvă adultă în cadrul Programului Asociației Naționale a Trainerilor Europeni din Moldova	2020	Analiza și Monitorizarea de la ARI au fost transmise conform HG către MECC (2018)	Agencia Relații Interetnice	Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova	
Obiectivul specific 2: Asigurarea protecției și dezvoltarea limbilor minorităților naționale, precum și promovarea diversității lingvistice						
2.2.1. Continuarea procesului de pregătire și identificare a potențialului statului referitor la ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare	2.2.1.1 Efectuarea studiului cu privire la configurarea opțiunilor de ratificare a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare și impactul legislativ	Trimestrul I, 2020	În anul 2018, în contextul proiectului-pilot privind simularea aplicării prevederilor Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare în 7 localități lansat în Republica Moldova în anul 2016 și concomitent în cadrul proiectului „Protejarea minorităților naționale și a limbilor minoritare în Georgia, Republica Moldova și Belarus”, parte a Parteneriatului pentru bună guvernare al UE și CoE, mun. Chișinău (ca una din 7 localități selectate pentru participare în acest proiect-pilot) a primit un grant pentru producerea și instalarea semnelor turistice, în limbile română și engleză, precum și în limbile minorităților etnice – rusă, ucraineană, germană, bulgară și yiddish. Scopul inițiativei a constat în creșterea vizibilității limbilor minoritare în	Agencia Relații Interetnice; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene		

1	2	3	4	5	6	7
			Republica Moldova, promovarea multilingvismului, moștenirii culturale naționale, precum și a infrastructurii turistice din capitala Republicii Moldova. Valoarea totală a proiectului a fost de 24500 euro, dintre care 14700 de euro au reprezentat un grant din partea CoE. Au fost instalate 23 de indicatoare speciale către 71 de destinații turistice în partea centrală a orașului Chișinău. Lansarea semnelor turistice multilingve a avut loc la data de 13 noiembrie 2018. Au fost organizate consultări reieșind din caracterul sensibil al subiectului privind ratificare a <i>Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare</i>. S-a constatat oportun întreprinderea următoarelor acțiuni, în special: 1. efectuarea unei evaluări obiective asupra implementării documentului în condițiile Republicii Moldova; 2. raționalizarea numărului eventualelor angajamente și agrearea acestora cu comunitățile minorităților naționale, pornind de la faptul că statul ce ratifică Carta își asumă în prima etapă un număr limitat de angajamente (cel puțin 35 din 68); 3. definitivarea proiectului de instrument/lege de ratificare a CELRM, consultarea acestuia cu APC, APL, organizațiile minorităților naționale, prezentare spre aprobare confrom legislației în vigoare; 4. elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea treptată a prevederilor Cartei, care să specifice și sursele de finanțare; 5. identificarea mecanismelor de aplicare a prevederilor Cartei la nivel central și local, precum și a mecanismului uniform de monitorizare a implementării. Analiza, monitorizarea și Efectuarea studiului cu privire la configurarea opțiunilor de ratificare a Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare și impactul legislativ a fost direcționată către MECC.			
2.2.2. Elaborarea cadrului normativ privind punerea în aplicare a prevederilor articolelor din Codul educației al Republicii Moldova care se referă la studierea și predarea în limbile minorităților naționale	2.2.2.1. Elaborarea actelor normative necesare pentru implementarea art. 10 alin. (1) și (2) din Codul educației al Republicii Moldova în conformitate cu rigorile internaționale și bunele practici privind studierea în limbile minorităților naționale	Trimestrul III, 2018	În vederea aplicării articolelor din Codul educației, ce se referă la studiul și predarea în limbile minorităților naționale, în cadrul procesului de dezvoltare curriculară, în anul 2019, au fost elaborate curricula pentru clasele gimnaziale și liceale la disciplinele: Limba și literatura rusă; Limba și literatura ucraineană; Limba și literatura găgăuză; Limba și literatura bulgară. Pentru a asigura drepturile minorităților naționale la educație în limba lor maternă, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării elaborează variate modele de plan-cadru. Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii 2019 – 2020, aprobat prin ordinul MECC nr. 321 din 29.03.2019 include modele de plan-cadru pentru elevii reprezentanți ai minorităților naționale: Planul-cadru pentru învățământ primar și gimnazial cu limbă maternă de instruire pentru elevii de naționalitate ucraineană, găgăuză, bulgară; Planul-cadru pentru învățământ primar și gimnazial cu limbă română de instruire pentru elevii de naționalitate ucraineană, găgăuză, bulgară; Planul-cadru pilot pentru învățământ primar și gimnazial cu limba rusă de instruire pentru elevii de naționalitate ucraineană, găgăuză, bulgară; Planul-cadru pentru învățământ liceal cu limba română de instruire pentru elevii de naționalitate rusă, ucraineană,	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		Realizat Actele normative elaborate și aprobate în vederea aplicării articolelor din Codul educației al Republicii Moldova referitoare la limbile minorităților naționale - în anul 2019- curricula pentru clasele gimnaziale și liceale la disciplinele: Limba și literatura rusă; Limba și literatura

1	2	3	4	5	6	7
			găgăuză, bulgară; Planul-cadru pilot pentru învățământ liceal cu limba rusă de instruire pentru elevii de naționalitate ucraineană, găgăuză, bulgară. În prezent, minoritățile naționale din Republica Moldova învață conform Planului-cadru pentru învățământ primar și gimnazial cu limba rusă de instruire pentru elevii de naționalitate ucraineană, găgăuză, bulgară. În baza curriculumului bazat pe competențe în anul 2019 au fost elaborate manuale la Limba și Literatura găgăuză și bulgară pentru cl. I-II.			ucraineană; Limba și literatura găgăuză; Limba și literatura bulgară
2.2.3. Organizarea evenimentelor multilingve la care să participe persoanele aparținând minorităților naționale și majorității etnice	2.2.3.1. Oferirea granturilor pentru sectorul asociativ în vederea promovării multilingvismului în societate și studierii limbilor, inclusiv a limbii ruse	2018-2020	Promovarea educației multilingve și a multiculturalismului în sistemul educațional național este una din prioritățile Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. În acest sens au fost realizate: - Pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la diferitele abordări ale educației multilingve, prin împărtășirea bunelor practici în vederea menținerii și dezvoltării diversității lingvistice în societate și a învățării limbii de stat și a limbii materne de către reprezentanții grupurilor etnice. MECC în colaborare cu Înalțul Comisar OSCE pe problemele minorităților naționale, a organizat conferința internațională „Educație multilingvă în regiunea OSCE: bune practici și perspective pentru Republica Moldova”, cu participarea a mai mult de 70 de persoane, experți internaționali și naționali, reprezentanți ai MECC, Direcțiilor raionale de învățământ, Universităților cu profil pedagogic din Chișinău, Bălți, Taraclia și Comrat și asociațiile obștești (11 aprilie 2019); - În perioada iulie – noiembrie 2019 cu suportul expertului internațional în educație multilingvă a fost făcută analiza oportunităților și necesităților de integrare a educației multilingve în actualul sistem de învățământ din Moldova. Principalele obiective ale studiului au fost axate pe identificarea inițiativelor care ar putea fi utilizate pentru promovarea educației multilingve (EML) în sistemul de învățământ al Republicii Moldova, analiza acestora din punct de vedere al relevanței pentru dezvoltarea unei politici multilingve cuprinzătoare. - MECC în colaborare cu oficiul Înalțului Comisar OSCE pe problemele minorităților naționale a organizat atelierul de lucru Dezvoltarea politicilor de educație multilingvă: cartografierea inițiativelor și elaborarea foii de parcurs. Scopul evenimentului: identificarea oportunităților de consolidare a procesului de integrare a educației multilingve în sistemul educațional din Republica Moldova. La atelier au participat reprezentanți ai MECC, Organelor locale în domeniul învățământului, reprezentanți ai universităților pedagogice din țară, asociațiile obștești în domeniul educației (29 noiembrie 2019); În vederea promovării educației interculturale și diseminării bunelor practici de implementare a disciplinei „Cultura bunei vecinătăți” peste 100 de cadre didactice preuniversitare (învățători și directori adjuncți) din diferite raioane ale Republicii Moldova, inclusiv, UTA Găgăuzia și Transnistria, au participat la seminare metodice : Zona Nord – LT „M. Lomonosov” din mun. Bălți – 30.10.19; Zona Sud - LT „D. Cara Cioban” din mun. Comrat -	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Agenția Relații Interetnice;		Realizat parțial Nr. de acțiuni desfășurate - 3, conferința internațională - 1, studio -1; atelierul de lucru-1; Nr. de persoane participante - 70; Seminare metodice-3; participanți -100 de cadre didactice preuniversitare din diferite raioane ale Republicii Moldova, inclusiv, UTA Găgăuzia și Transnistria; 20 de cadre didactice au participat la un șir de formări pentru profesorii universitari în cadrul proiectului „Promovarea și dezvoltarea educației interculturale în formarea inițială a cadrelor didactice”

1	2	3	4	5	6	7
			31.10.19; Zona Centru – Centrul Educațional ProDidactica – 27.12.19. Treningurile au fost organizate în cadrul proiectului ”Extinderea implementării disciplinei opționale ”Cultura bunei vecinătăți” în clasele primare” implementat de Centrul Educațional ProDidactica cu sprijinul organizației GPPAC și Non-Violence International. În instituțiile de învățământ superior are loc proces continuu de monitorizare a implementării Recomandărilor-cadru pentru educația interculturală în instituțiile de învățământ superior, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației nr. 1030 din 06 decembrie 2016. Astfel, peste 20 de cadre didactice universitare din Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți și Universitatea de Stat din Comrat au participat la un șir de formări pentru profesorii universitari în cadrul proiectului „Promovarea și dezvoltarea educației interculturale în formarea inițială a cadrelor didactice”, implementat de Centrul Educațional ProDidactica, susținut financiar de Fundația pentru copii Pestalozzi din Elveția. În cadrul proiectului au fost elaborate Curriculum și Ghidului metodologic de educație interculturală pentru formarea viitorilor pedagogi.			
	2.2.3.2. Organizarea evenimentelor (festivaluri, mese rotunde, conferințe, tabere de vară etc.) pentru sporirea educației interculturale și îmbunătățirea competențelor lingvistice	Anual	În scopul sporirii educației interculturale și îmbunătățirii competențelor lingvistice, ARI organizează anual diverse evenimente cu participarea activă a minorităților naționale, în parteneriat cu APC, APL. Menționăm acțiunile dedicate Zilei Internaționale a Limbii Maternelle (21 februarie, anual): - realizarea a 2 spoturi ce promovează recunoașterea și utilizarea limbilor maternelle, în special a limbilor grupurilor etnice. Astfel, poezia marelui poet Grigore Vieru „În limba ta” a fost recitată de către reprezentanții minorităților naționale, în special tineri, în 5 limbi: română, rusă, bulgară, găgăuză și poloneză. - Spoturile au fost distribuite și promovate prin intermediul site-ului oficial al ARI și paginii de FB; - eveniment solemn dedicat Zilei Internaționale a limbii elene, organizat de Societatea de cultură greacă „Elefteria” din Republica Moldova cu susținerea ARI, în cadrul căruia limba greacă a răsunat prin diverse forme: poezie, muzică, concurs etc.; - ore dedicate copiilor cu genericul „Не молчи по-белорусски” organizate de către Comunitatea belarusă din Republica Moldova în incinta Centrului de Cultură Belarusă; - recital de muzică și versuri în limba belarusă „Беларусь мая” al Ansamblului vocal al Comunității belaruse „Zoraciki” în incinta Casei Naționalității; - serată literară „Наша мова колыскова” organizată de Comunitatea femeilor ucrainene din Moldova și Societatea „Prosvita – Taras Șevcenko” în incinta Bibliotecii „Lesea Ukrainka” etc. Totodată, o platformă eficientă de realizare a educației interculturale și îmbunătățire a competențelor lingvistice reprezintă cele mai mari	Agencia Relatii Interetnice; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale	Realizat anual Număr de evenimente organizate (festivaluri, mese rotunde, conferințe, tabere de vară etc.) - 11 ; Număr de participanți – 10-5000 Gradul de conștientizare al populației privind diversitatea și dialogul intercultural - sporit

1	2	3	4	5	6	7
			evenimente organizate anual de către ARI: - Festivalul Republican al Etniilor „Unitate prin Diversitate”; - Zilele Scrisului și Culturii Slave; - Festivalul-concurs „Plai natal”; - Festivalul diasporei poloneze „Polska Wiosna w Mołdawii”; - acțiuni dedicate Zilei de naștere a poetului Aleksandr Pușkin și Ziua limbii ruse; - acțiuni dedicate Zilei Internațională a romilor etc. Evenimentelor organizate (festivaluri, mese rotunde, conferințe, tabere de vară etc.) au contribuit la consolidarea relațiilor interetnice în Republica Moldova . MECC a monitorizat realizările prevederilor obiectivului nr.1.9 Asigurarea condițiilor favorabile integrării sociolingvistice a reprezentanților minorităților etnice și a persoanelor imigrante din Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 944 din 14.11.2014. În vederea promovării modelului vorbitorului cult de limba română anual în rândul elevilor se organizează Concursul republican Limba noastră-i o comoară. Scopul concursului: sensibilizarea tinerii generații privind cunoașterea limbii de stat și limbile materne, păstrarea diversității lingvistice și culturale prin promovarea limbilor ca formă de comunicare, interacțiune și înțelegere între diferite etnii. La concurs au participat elevii claselor a I-a – a XII-a din toate instituțiile de învățământ general din Republica Moldova, atât cu predare în limba română, cât și cu predare în limbile minorităților naționale. Câștigătorii, elevi și profesori au fost premiați (premiul mare – 4 000 de lei; premiul I – 3 000 de lei; premiul II – 2 000 de lei; premiul III – 1 000 de lei; mențiune specială – 500 de lei) și diplomele Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, precum și seturi de carte. În luna octombrie 2020 a fost lansată faza a VI-a a concursului republican Limba noastră-i o comoară, desfășurată până în luna decembrie. În anul 2019, 45 de elevi olimpici și învingători ai Concursului au participat la tabăra de odihnă cu program în limba română.			
III. DIALOGUL INTERCULTURAL ȘI APARTENENȚA CIVICĂ LA STATUL REPUBLICA MOLDOVA						
Obiectivul specific 1: Facilitarea și extinderea dialogului intercultural în Republica Moldova						
3.1.1. Facilitarea și încurajarea interacțiunii la diverse niveluri ale societății prin realizarea de activități sociale,	3.1.1.1. Elaborarea planului de măsuri privind extinderea dialogului intercultural în Republica Moldova	Trimestrul IV, 2019	Planurile de activitate ale Agenției Relații Interetnice prevăd măsuri de extindere a dialogului intercultural în Republica Moldova, cum ar fi: - organizarea și desfășurarea acțiunilor cultural-educative la nivel național; - organizarea de mese rotunde, seminare, conferințe tematice; - organizarea campaniilor de informare și conștientizare cu privire la promovarea dialogului intercultural.	Agenția Relații Interetnice; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Autoritățile administrației publice locale de nivel al doilea, inclusiv UTA Găgăuzia	Realizat Planul de activitate ale Agenției Relații Interetnice a fost extins privind

1	2	3	4	5	6	7
culturale, sportive, turistice care să faciliteze dialogul intercultural			Un impact pozitiv asupra societății înregistrat de către ARI, îl au organizarea și desfășurarea anuală a următoarelor acțiuni cultural-educative menite să faciliteze și să încurajeze interacțiunea la diverse niveluri ale societății: - Festivalul republican al etniilor „Unitate prin diversitate” la care participă reprezentanți ai circa 97 organizații etnoculturale din Republica Moldova, circa 105 colective a minorităților naționale. La nivel local, Festivalul etniilor se desfășoară în circa 22 de raioane din țară: mun. Balti, UTA Gagauzia, Orhei, Glodeni, Falesti, Floresti, Edinet, Drochia, Riscani, Leova teci. (septembrie). În contextul situației epidemiologice provocate de pandemia COVID-19, în septembrie 2020, Festivalul Etniilor a avut loc în regim on-line; - Zilele Scrisului și Culturii Slave în Republica Moldova, în cadrul cărora Comunitatea slavă din Republica Moldova celebrează fondatorii alfabetului chirilic — Sfinții Kirill și Metodiu (mai). La evenimentele organizate participă demnitari de stat, reprezentanții misiunilor diplomatice acreditate în țara noastră, organizațiile internaționale și etnoculturale, poeți, scriitori, academicieni, tineret, elevi, etc. La nivel local au fost organizate concerte, serate poetice și literar-muzicale, conferințe, mese rotunde, concursuri, întâlniri cu tineri scriitori și poeți din țară: cămașa ucraineană Vișivanka a fost elogiată la Ștefan Vodă, în Casa de cultură din s. Cupcini au evoluat elevii Liceului republican de muzică „Serghei Rahmaninov”, muzeul etnografic din s. Stîrcea, Glodeni a găzduit masa rotundă cu invitați din orașul polonez Piotrkow Trybunalski etc.; - acțiuni dedicate Zilei Internaționale a Romilor (aprilie): expoziție tematică „Romii între trecut, prezent și viitor” în cadrul căreia au fost prezentate personalitățile de etnie romă care au contribuit la valorificarea patrimoniului socio-cultural al Republicii Moldova, tradițiile străvechi, istoria și elementele de cultură ale acestei etnii; masa rotundă „Descoperă și cunoaște femeia romă” în comun cu Platforma Femeilor Rome „ROMNI” etc.; - Festivalul „Tradiții și obiceiuri de iarnă ale etniilor din Republica Moldova” cu participarea a circa 14 colective și formații etnofolclorice ce reprezintă minoritățile naționale; - acțiuni dedicate Zilei Internaționale a Limbii Materne (februarie). ARI a realizat 2 spoturi ce promovează recunoașterea și utilizarea limbilor materne, în special a limbilor grupurilor etnice. Astfel, poezia marelui poet Grigore Vieru „În limba ta” a fost recitată de către reprezentanții minorităților naționale, în special tineri, în 5 limbi: română, rusă, bulgară, găgăuză și poloneză; - acțiuni dedicate Zilei Internaționale/Naționale a Comemorării Victimelor Holocaustului (27 – 31 ianuarie): „Săptămâna memoriei”, Forumul tinerilor „Viitorul ne aparține”, Expoziția „Holocaust: Nimicirea. Salvarea. Eliberarea” etc.			organizarea de activități ce țin de promovarea dialogului intercultural în Republica Moldova, Număr de evenimente/activități sociale, culturale, sportive, turistice organizate în scopul facilitării dialogului intercultural – circa 400 activități organizate anual, inclusiv la nivel republican

1	2	3	4	5	6	7
			Totodată, menționăm acordarea suportului, inclusiv financiar, organizațiilor etnoculturale la desfășurarea anuală a circa 400 acțiuni care contribuie la extinderea dialogului intercultural în Republica Moldova, o mare parte din ele fiind organizate în incinta Casei Naționalităților din cadrul ARI. Printre acestea se numără: - Festivalul Internațional de Arte „Plai Natal” organizat de Asociația obștească „Plai Înfloritor”, având drept scop dezvoltarea, păstrarea și valorificarea culturii, tradițiilor naționale și ucrainene, precum și a etniilor conlocuitoare promovând tinerile talente (anual, luna mai); - Festivalul diasporei poloneze „Polska Wiosna w Mołdawii”/ „Primăvara poloneză în Moldova” (anual, luna mai); - sărbătoarea „Navruz-Bayrami” (anual, luna martie); - Zilele Taras Șevcenko în Republica Moldova: acțiuni organizate de către Societatea „Prosvita – Taras Șevcenko” menite să readucă creația Marelui Kobzar al Ucrainei în atenția publicului; - eveniment solemn dedicat Zilei Internaționale a limbii elene; - sărbătoarea „Maslenița” organizată de Comunitatea Rusă (anual, luna februarie); - acțiuni dedicate Zilei de naștere a poetului Aleksandr Pușkin și Ziua limbii ruse; - recital de muzică și versuri în limba belarusă „Беларусь мая” al Ansamblului vocal al Comunității belaruse „Zoraciki”; - serată literară „Наша мова колицкова” organizată de Comunitatea femeilor ucrainene din Moldova și Societatea „Prosvita – Taras Șevcenko”; - expoziție de pictură cu genericul „Emoții de copii” organizată în contextual Zilei Mondiale a Familiei (17 mai 2019); - expoziție de pictură a membrilor Uniunii artiștilor plastici polonezi (18 septembrie 2018) ; - expoziție de pictură a artistului plastic Serghei Sulin, președintele Asociației pictorilor ruși din Republica Moldova "M-ART" ; - concurs republican de fotografie „Moldova polietnică” organizat de Centrul Rus de Știință și Cultură, Asociația Republicană a Tinerilor Pacifiști „Pentru Pace în Moldova”, în colaborare cu Uniunea Cineaștilor din Moldova; - eveniment consacrat aniversării a 170 de ani de la Revoluția Maghiară 1848-1849: recital de muzică și dansuri populare maghiare prezentat de formația „Debreceni Népi Együttes” din Ungaria, organizat în parteneriat cu Ambasada Ungariei la Chișinău (13 martie 2018); - eveniment de comemorare a 100 de ani de la nașterea ilustrului diplomat turc, compozitor, muzicolog, profesor VEYSEL ARSEVEN, organizat în comun cu Comunitatea Găgăuză din Republica Moldova (februarie 2020); - eveniment dedicat Zilei comemorării tragediei de la Khojaly, organizat în comun cu Congresul Azerilor din Moldova (28 februarie 2020); - masa rotundă „Pușchin și contemporanitatea” organizată în comun cu Comunitatea rusă din RM (9 februarie 2019);			

1	2	3	4	5	6	7
			- „Școala tinerilor lideri” organizată în parteneriat cu Asociația Tineretului Ucrainean din Moldova „Zlagoda”, cu participarea tinerilor lideri din raioane; ” (martie 2019); - training pentru tinerii lideri organizat în parteneriat cu Asociația „Diaspora Georgienilor din Republica Moldova „Samşoblo” (august 2019); - masa rotundă „100 de ani de la redobândirea independenței Poloniei” organizată în parteneriat cu Asociația Obștească „Zen-Club” (18 septembrie 2018); - Forumul Comunității Ucrainene din Republica Moldova organizat cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la fondarea Asociației Obștești „Comunitatea Ucraineană din Republica Moldova” (8 aprilie 2018); - Conferința internațională științifico-practică „Lecturi slavone -10”, eveniment dedicat actualelor probleme de interacțiune a culturilor pe plan multinațional, organizată de către Asociația profesorilor de limbă și literatură rusă din Republica Moldova (15 – 16 noiembrie 2018) etc. La nivel republican, ARI a impulsionat organizarea de evenimente care au contribuit la extinderea dialogului intercultural în Republica Moldova, după cum urmează: - Primăria Chișinău a organizat „Ziua Portului Popular”. 136 copii participanți au prezentat costume naționale, costume ale minorităților etnice; - Primăria mun. Bălți a organizat cu participarea reprezentanților minorităților naționale: Ziua Drapelului de Stat, Ziua Suveranității, Ziua comemorării lui Ștefan cel Mare, Ziua Constituției, Ziua Internațională a Toleranței – 2 activități: workshop, ședința clubului „Biblioteca – mediu educativ pentru adolescenți”; - rl. Glodeni: Festivalul raional al etniilor „Unitate prin diversitate” cu participarea ansamblurilor de amatori din 6 localități ale raionului; - rl. Fălești: 2 mese rotunde și 2 ateliere de discuții cu tematica „Diminuarea fenomenului discriminării în rândurile elevilor și anume a copiilor romi”; - rl. Edineț: 2 acțiuni cu genericul „Unitate prin diversitate” organizate de Institutul pentru Inițiative Rurale; Flashmob-uri, campanii de informare privind modul sănătos de viață organizate de CSPC „Salve”, masa rotundă „Dialog intercultural” organizat de Organizația Obștească „Demos”; - rl. Ocnița: activități cu prilejul Zilei Portului Popular la care au participat reprezentanții minorităților etnice din s.Unguri, com.Volcineț, Festivalul Național al Covorului „Firișor țesut la Nord” desfășurat în s. Hădărăuți cu participarea colectivelor artistice din rl. Securenii, regiunea Cernăuți, Ucraina; - rl. Călărași: activități dedicate „Zilei Europei” cu participarea elevilor din toate instituțiile raionului, inclusiv a copiilor de etnie romă; - rl. Sîngerei, rl. Călărași, rl. Orhei, rl. Taraclia, rl. Cimișlia etc.: organizarea Festivalului „Unitate prin diversitate”, Zilelor Scrisului și Culturii Slave; Ziua Internațională a Romilor etc. Toate evenimentele organizate contribuie la consolidarea relațiilor			

1	2	3	4	5	6	7
			interetnice din Republica Moldova			
3.1.2. Încurajarea canalelor media să instruiască jurnaliștii în vederea reflectării diversității și încurajării dialogului intercultural și a identității civice	3.1.2.1. Oferirea de instruiți pentru jurnaliști privind reflectarea diversității și nediscriminarea în mass-media	Trimestrul IV, 2018	Agencia Relații Interetnice a organizat pentru reprezentanții mass-media în parteneriat cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului: - Training-ul „Difuzarea de către mass-media a emisiunilor despre consolidarea relațiilor interetnice în Republica Moldova” (iunie 2019); - Instruire privind îmbunătățirea reflectării diversității minorităților naționale din Republica Moldova, organizată în parteneriat cu Misiunea OSCE din RM (28 iunie 2019). În cadrul instruirilor s-a discutat cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminării, în special al minorităților etnice din RM, fiind elaborat un set de recomandări pentru mass-media cu privire la cele mai bune practici în facilitarea dialogului intercultural în societățile multietnice. Participanți: circa 12 jurnaliști. Pe parcursul anului 2018, <i>Consiliul Audiovizualului</i> a organizat în parteneriat cu ARI, APL două seminare zonale în orașele Cahul și Bălți de instruire pentru radiodifuzori, jurnaliști și editori de la posturile de televiziune și radio cu privire la reflectarea diversității și nediscriminarea în mass-media. În calitate de experți au participat: Victorina Luca, membră a Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, Victor Macovei, controlor de stat superior, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Natalia Porubin, coordonatoare de proiecte Centrul de investigații Jurnalistice, etc. Experții au venit cu recomandări pentru radiodifuzori și jurnaliști cum să evite discriminarea interetnică, spargerea și combaterea stereotipurilor și a prejudecăților, în special în ceea ce privește romii; eliminarea atitudinii discriminatorii și interacționarea cu actorii de profil. Vorbitorii s-a axat pe problemele ce tin de stereotipuri și prejudecăți, la prevenirea și eliminarea xenofobiei, tensiunilor interetnice și segregării, accentuând rolul pe care îl are mass-media în dialogul intercultural, iar mesajul transmis publicului trebuie să fie unul corect, echidistant și obiectiv și să nu instige la ură și discriminare.	Agencia Relații Interetnice	Consiliul Coordonator al Audiovizualului; Instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității;	Realizat parțial Număr de instruiți pentru jurnaliști din mass-media regională-4; Număr de jurnaliști instruiți-190,
	3.1.2.2. Oferirea granturilor, în bază de concurs, radiodifuzorilor și altor instituții media pentru producerea de programe audiovizuale despre diversitatea în societate	2020	Consiliul Audiovizualului a anunțat, prin deciziile nr. 23/160 din 27 septembrie 2017 și 31/226 din 01 decembrie 2017, două Concursuri de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producere din Fondul de susținere a radiodifuzorilor, pentru anul 2017, care urmau a fi realizate în prima jumătate al anului 2018. La bilanțul Concursului de selectare a proiectelor de programe audiovizuale realizat prin deciziile 30/223 din 01 decembrie 2018 și 33/237 din 19 decembrie 2017, Consiliul Audiovizualului a acordat subvenții în sumă de 338,260 mii de lei pentru realizarea emisiunilor audiovizuale în limbile minorităților naționale: bulgară, rusă, poloneză și găgăuză, la temele anunțate în concurs: Programe cu/despre/pentru minoritățile naționale, Programe despre informarea familiilor și a comunității cu privire la semnele de pericol pentru viața și sănătatea copiilor și Promovarea modului sănătos	Agencia Relații Interetnice	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Realizat parțial Număr de granturi oferite pentru radiodifuzori și instituții media - 4

1	2	3	4	5	6	7
			de viață. Astfel, au fost subvenționate emisiunile: „<i>Portret cultural istoric</i>”, realizată de către postul de radio „Național FM Cultural”; „<i>Așa cum este</i>”, realizată de către postul de televiziune „Elita TV”; „<i>La noi acasă</i>” (<i>Moj dom</i>), realizată de către postul de televiziune „TV Prim”; „<i>Здравна нъмека</i>” (<i>Drumul către sănătate</i>), realizată de către postul de radio „Radio Albena”; „<i>Demn de a rămâne în istorie</i>” (<i>Достоен предстои в история</i>), realizată de către postul de televiziune „NTS”; „<i>Halk Zengini</i>”, realizată de către postul de radio „Bugeac FM”; „<i>Akilli Diadu</i>” (<i>Дед-Мыòдеу</i>), realizată de către postul de televiziune „ATV Coguk”; „<i>Bucătăria găgăuză</i>”, realizată de către postul de televiziune „ATV”, și „<i>Istории identitare</i>”, realizată de către postul de televiziune „Canal Regional”. De specificat, programele sus-menționate au fost realizate în limbile minorităților naționale cu subtitrare în limba română și viceversa. Bilanțul acestor emisiuni a fost realizat prin deciziile 23/156 din 11 septembrie 2018 și nr. 24/158 din 28 septembrie 2018. Conform Regulamentului de desfășurarea a Concursului programele audiovizuale câștigătoare sunt libere spre audiție pentru diasporă. Consiliul Coordonator al Audiovizualului a anunțat, pentru anul 2018, un alt Concurs de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producere din Fondul de susținere a radiodifuzorilor (<i>Decizia CCA nr. 24/166 din 28 septembrie 2018</i>). TEME DE INTERES PUBLIC: <i>Prevenirea și combaterea tuturor formelor de exploatare (inclusiv munca prestată de copii) a abuzurilor, a neglijenței și a violenței împotriva copiilor; Promovarea imaginii pozitive și drepturile persoanelor cu nevoi speciale; Programe cu/despre/pentru minoritățile naționale (în limbile minorităților naționale, cu subtitrare în limba română); Abordarea și soluționarea modernă a problemelor de mediu în Republica Moldova, în contextul integrării în Uniunea Europeană; Informarea familiilor și a comunității cu privire la semnele de pericol pentru viața și sănătatea copiilor; Promovarea turismului intern (cu respectarea Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate); Importanța implicării părinților în educația copiilor; Discriminarea, xenofobia, homofobia, stereotipurile etnice, rasismul, tensiunile interetnice și segregarea: scuze perfecte de a limita drepturi și libertăți; Modul sănătos de viață în detrimentul viciilor.</i> Conform bilanțului, radiodifuzorii au depus proiecte pentru a realiza emisiuni și în limbile minorităților naționale la toate temele de interes public. Astfel, Consiliul Audiovizualului a alocat din Fondul de susținere a radiodifuzorilor următoarele sume de bani pentru realizarea proiectelor de emisiuni în limbile minorităților naționale: - 200 000 lei – „Busuioc Media” SRL, fondatoarea postului de televiziune „Busuioc TV”, pentru proiectul emisiunii „<i>Cunoaște Moldova</i>”, care urmează a fi realizat în limba minorităților naționale cu subtitrare în limba română (07 ore 04 min. 59 sec.). Tematica: Programe cu/despre/pentru			

1	2	3	4	5	6	7
			minoritățile naționale (în limbile minorităților naționale, cu subtitrare în limba română); - 50 000 lei – „Noi Media de Sud” SRL, fondatoarea postului de radio „Albena”, pentru proiectul emisiunii „<i>Redescoperă Moldova</i>”, care urmează a fi realizat în limba bulgară (15 ore 43 min.). Tematica: Promovarea turismului intern (cu respectarea Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate); - 200 000 lei – „Urania FM” SRL, fondatoarea postului de televiziune „NTS”, pentru proiectul emisiunii „<i>Prin ochii călătorului</i>”, care urmează a fi realizat în limba bulgară, cu subtitrare în limba română (07 ore 04 min. 59 sec.). Tematica: Promovarea turismului intern (cu respectarea Legii nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate); - 100 000 lei – Fundației „Roma Awareness”, fondatoarea postului de radio „Romano Patrin FM”, pentru proiectul emisiunii „<i>Na dara</i>”, care urmează a fi realizat în limbile romani și română (31 ore 26 min.). Tematica: Discriminarea, xenofobia, homofobia, stereotipurile etnice, rasismul, tensiunile interetnice și segregarea: scuze perfecte de a limita drepturi și libertăți.			
Obiectivul specific 2: Crearea premiselor favorabile pentru educația interculturală						
3.2.1. Organizarea evenimentelor care să ajute la descoperirea și aprecierea diversității etnice și culturale în Republica Moldova	3.2.1.1. Oferirea granturilor, în bază de concurs, organizațiilor societății civile care realizează proiecte pentru tineri privind educația interculturală	2020	MECC a întreprins mai multe acțiuni ce vizează integrarea minorităților naționale în viața culturală, precum și promovarea culturii, limbii și a tradițiilor acestora. Evenimentele organizate sub egida MECC au drept scop promovarea patrimoniului cultural al Republicii Moldova, inclusiv prin integrarea și valorificarea patrimoniului etniilor care locuiesc pe teritoriul țării: ucraineni, ruși, bulgari, găgăuzi, polonezi etc. Obiectivele principale ale acțiunilor culturale sunt asigurarea accesului la cultură indiferent de rasă sau naționalitate, promovarea dialogului intercultural, încurajarea cetățenilor de a cunoaște tradițiile și patrimoniul cultural al tuturor naționalităților. Printre cele mai importante acțiuni culturale realizate de către MECC în susținerea celor enunțate mai sus, menționăm următoarele. Zilele Europene ale Patrimoniului Cultural: În perioada 21 septembrie – 4 octombrie 2020 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în colaborare cu instituțiile de cultură din subordine a organizat „Zilele Europene ale Patrimoniului (ZEP), ediția 2020”, cu genericul „Patrimoniu cultural și Educație”. La nivel local, au fost desfășurate 136 de evenimente în 65 de localități din 22 de raioane: Chișinău, Bălți, Anenii Noi, Cahul, Cantemir, Călărași, Drochia, Soroca, UTA Găgăuzia etc. Ziua Națională a Portului Popular - eveniment organizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării întru executarea Hotărârii Parlamentului nr. 194 din 19 noiembrie 2015, prin care ultima zi de duminică a lunii iunie este declarată „Ziua Portului Popular”. Sărbătoarea are drept scop valorificarea	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Academia de Științe a Moldovei	Realizat Număr de granturi oferite - 37 ; Număr de activități desfășurate la nivel republican - 15 , la nivel local- 45

1	2	3	4	5	6	7
			costumului autentic popular românesc și ale etniilor conlocuitoare din Republica Moldova, cunoașterea pieselor componente ale costumului și ale simbolurilor acestuia, precum și promovarea tehnicilor de confecționare a costumului popular pe plan național și internațional. La 28 iunie 2020 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în parteneriat cu Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală și Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial a organizat cea de-a 5-a ediție a Zilei Naționale a Portului Popular. În contextul situației epidemiologice provocate de pandemia de COVID-19, în perioada 22-28 iunie au fost desfășurate o serie de activități, care au fost disponibile pe rețelele sociale și difuzate de postul de televiziune Moldova-1. Evenimente dedicate portului tradițional au fost organizate în 17 localități din Republica Moldova : Chișinău, Bălți, Edineț, Ungheni etc. <i>Târgul Meșterilor Populari</i> În perioada 3-4 și 17-18 octombrie 2020 Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală în parteneriat cu Centrul Național de Conservare și de Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial și Uniunea Meșterilor Populari din Moldova a organizat Târgul Meșterilor Populari cu scopul promovării și susținerii meșteșugurilor tradiționale din diverse localități ale Republicii Moldova. În perioada 1-10 martie 2020, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în comun cu instituțiile concertistice din subordine, a organizat Festivalul Internațional de Muzică <i>"Mărțișor – 2020"</i>, ediția a 54-a. Ediția din acest an a cuprins 53 de spectacole muzicale organizate de către: Î.S. Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, Sala cu Orgă, Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „Joc”. Dintre acestea, 28 concerte au fost organizate în diferite raioane ale țării: Anenii-Noi, Bălți, Edineț, Soroca, Criuleni, Cahul, Comrat, Ungheni, Ialoveni, Hîncești, Briceni, Orhei, inclusiv 2 în orașul Tiraspol. Totodată, în scopul sprijinirii potențialului creativ și creării condițiilor adecvate pentru desfășurarea activităților culturale promovate de societatea civilă și integrarea acestora în procesul de realizare a obiectivelor naționale în domeniul culturii, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării oferă granturi, în bază de concurs. Asociațiile obștești beneficiază de sprijin financiar prin finanțarea proiectelor culturale. În anul 2020 au fost finanțate 37 de proiecte culturale, cuprinzând șapte arii tematice: <i>Arte, Teatru, Muzică și dans, Proiecte de tip festival, Educație prin cultură, Promovarea culturii scrise, Patrimoniu cultural</i>. În vederea susținerii și dezvoltării sectorului de tineret din Republica Moldova, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării lansează anual Programul de Granturi pentru organizațiile de tineret, prin care se oferă, în bază de concurs, suport logistic și financiar pentru realizarea inițiativelor, programelor și proiectelor de tineret, consolidând în			

1	2	3	4	5	6	7
			acest mod cooperarea cu societatea civilă. Pe parcursul anului 2020 au fost oferite granturi organizațiilor care au implementat și proiecte de incluziune socială care au contribuit la consolidarea capacității tinerilor reprezentanți ai minorităților naționale și la interacțiunea mai multor reprezentanți ai etniilor conlocuitoare în Republica Moldova. Printre ele menționăm proiectul <i>National Youth Orchestra: La La Play Voices Academy</i>, implementat de Asociația Muzical-Corală din Moldova și proiectul <i>IntegrACT ALUMNI: tineri activi din mediul rural mobilizează comunități de absolvenți în implementarea politicilor de tineret în comunitatea de baștină</i> realizat de Institutul pentru Inițiative Rurale (IRI), în cadrul căruia copii de diferite etnii interacționează, realizând diferite activități destinate tinerilor. ARI pe parcursul perioadei de referință a acordat suport inclusiv financiar organizațiilor etnoculturale republicane privind educația interculturală.			
Obiectivul specific 3: Prevenirea și eliminarea discriminării, xenofobiei, stereotipurilor etnice, tensiunilor interetnice și segregării						
3.3.1. Promovarea implicării active a societății civile în sesizarea organelor competente despre cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței	3.3.1.1. Instruirea și informarea societății civile în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică	2018-2020	Implicarea activă a societății civile în sesizarea organelor competente despre cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței este pe larg promovată de către ARI, partenerii: Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, APC, APL în cadrul: - meselor rotunde, seminarelor, atelierelor de lucru organizate; - activităților de informare organizate în teritoriu, - campaniilor de informare și conștientizare organizate în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică. În raioanele preponderent populate de persoane aparținând minorităților naționale (raioanele Ocnița, Nisporeni, Calarași, Orhei etc.) au fost efectuate vizite în cadrul cărora au avut loc circa 10 activități de informare și consultări a societății civile în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică. Prin intermediul site-ului oficial al ARI www.ari.gov.md au fost desfășurate campanii online de informare în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică. Instruirea și informarea societății civile referitor la cazurile de instigare la ură interetnică au avut loc în cadrul seminarelor și atelierelor de lucru organizate în parteneriat cu Misiunea OSCE în Moldova: - „Protecția drepturilor minorităților naționale conlocuitoare în Republica Moldova” (15 decembrie 2018); - „Consolidarea capacității și cooperării actorilor din domeniul promovării și protejării drepturilor minorităților naționale în Moldova”, cu participarea expertului internațional – profesorul Frederick John Packer, director al Centrului de Cercetare și Educație pentru Drepturile Omului din cadrul Universității din Ottawa (2 – 3 octombrie 2018); - „Practicile internaționale în domeniul drepturilor minorităților naționale”	Agencia Relatii Interetnice	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității Misiunea OSCE în Republica Moldova	Realizat parțial Număr de consultări cu reprezentanții societății civile referitor la cazurile de instigare la ură interetnică , discriminare și exprimare a intoleranței - 10 ; Număr de organizații neguvernamentale instruite - 40 ; Număr de activități de informare organizate în teritoriu - 12

1	2	3	4	5	6	7
			(24 octombrie 2019); - „Tehnici de raportare și monitorizare în domeniul relațiilor interetnice și drepturile minorităților naționale” (octombrie-noiembrie 2019); - standardele Consiliului Europei în combaterea discursului de instigare la ură (19 martie 2020) (15 – 16 iunie 2020); - „Proiect pentru cartografierea răspunsurilor naționale la discursul de instigare la ură în Republica Moldova” (23 septembrie 2020); - „Calea spre instituții eficiente pentru protecția minorităților naționale” - serie de patru webinare organizată în cadrul proiectului „Consolidarea unei societăți mai inclusive prin promovarea capacităților și cooperării actorilor publici și din societatea civilă” implementat de Misiunea OSCE în Moldova” (2 – 5 noiembrie 2020) etc. Grupul-țintă al instruirilor l-a constituit: - membrii Consiliului Coordonator al organizațiilor etnoculturale din RM; - liderii organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă ARI; - liderii organizațiilor etnoculturale rome; - mediatorii comunitari romi; - ARI, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Totodată, ARI a promovat implicarea activă a societății civile în sesizarea organelor competente despre cazurile de instigare la ură interetnică, discriminare și exprimare a intoleranței, mai cu seamă de către tineri, în cadrul: - Forumului tinerilor „Viitorul ne aparține”, acțiune organizată în contextul Zilei Internaționale/Naționale a Comemorării Victimelor Holocaustului (27 – 31 ianuarie); - mesei rotunde „, organizată cu prilejul Zilei Internaționale a Romilor.			
3.3.2. Sporirea capacităților Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității de a analiza plîngerile individuale privind cazurile de discriminare și sporirea nivelului de conștientizare a rolului Consiliului în rîndul autorităților publice centrale și locale	3.3.2.1. Instruirea și informarea instituțiilor publice în vederea realizării competențelor ce vizează cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică	2018-2020	ARI cu sprijinul Misiunii OSCE în Moldova, în cadrul proiectului „Consolidarea cooperării și a capacității actorilor care promovează și protejează drepturile minorităților naționale” a efectuat un studiu privind analiza comparativă a competențelor autorităților ce promovează drepturile minorităților naționale, inclusiv a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității. Având la bază Acordul de Înțelegere între ARI, Oficiul Avocatul Poporului și CPEDAE care vine să consolideze cooperarea între instituții și eforturile comune pe segmentul drepturilor omului, la 20 septembrie 2019 instituțiile au semnat „Declarația comună cu privire la desfășurarea și reflectarea campaniei electorale fără discriminare și discurs de ură” prin care au atras atenția actorilor cheie implicați în procesul electoral asupra impactului negativ al utilizării discursului discriminator, ofensator și instigator la ură. În contextul campaniei electorale din octombrie 2019, s-a făcut apel la respectarea valorilor democratice, promovarea principiului egalității și nediscriminării, evitarea discursului de ură și respectarea demnității umane. Informarea instituțiilor publice în vederea realizării competențelor ce vizează cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică au fost	Agenția Relații Interetnice	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	Realizat parțial Număr de instituții publice instruite și informate - 3 ; Număr de activități de informare organizate – 8

1	2	3	4	5	6	7
			discutate în cadrul meselor rotunde, seminarelor organizate de către ARI cu participarea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Oficiului Avocatului Poporului. În vederea sporirii capacităților instituțiilor privind realizarea competențelor ce vizează cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică au fost desfășurate următoarele ateliere de lucru cu participarea ARI, Oficiului Avocatului Poporului, Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, membrilor Consiliului Coordonator al organizațiilor etnoculturale din RM, alte ONG-uri active din domeniu: - seminar „Consolidarea capacității și cooperării actorilor din domeniul promovării și protejării drepturilor minorităților naționale în Moldova”, cu participarea expertului internațional – profesorul Frederick John Packer, director al Centrului de Cercetare și Educație pentru Drepturile Omului din cadrul Universității din Ottawa (2 – 3 octombrie 2018); - ateliere privind standardele Consiliului Europei în combaterea discursului de instigare la ură (19 martie 2020) (15 – 16 iunie 2020); - „Proiect pentru cartografierea răspunsurilor naționale la discursul de instigare la ură în Republica Moldova” (23 septembrie 2020); - „Calea spre instituții eficiente pentru protecția minorităților naționale” - serie de patru webinare organizată în cadrul proiectului „Consolidarea unei societăți mai inclusive prin promovarea capacităților și cooperării actorilor publici și din societatea civilă” implementat de Misiunea OSCE în Moldova” (2 – 5 noiembrie 2020); - seminar „Practicile internaționale în domeniul drepturilor minorităților naționale” (24 octombrie 2019); - seminar „Tehnici de raportare și monitorizare în domeniul relațiilor interetnice și drepturile minorităților naționale” (octombrie-noiembrie 2019); - seminar „Protecția drepturilor minorităților naționale conlocuitoare în Republica Moldova” (15 decembrie 2018) etc.			
Obiectivul specific 4: Consolidarea sentimentului de apartenență civică la statul Republica Moldova						
3.4.1. Sporirea respectului față de Constituția Republicii Moldova, suveranitatea, independența, unitatea și indivizibilitatea statului, informarea privitor la rolul toleranței și spiritului civic prin diferite	3.4.1.1. Efectuarea studiului care va elucida modul de promovare a identității civice și apartenența la statul Republica Moldova	Trimestrul I, 2020		Agenția Relații Interetnice; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Academia de Științe a Moldovei	Ne realizat

1	2	3	4	5	6	7
mijloace de socializare						
IV. MASS-MEDIA						
Obiectivul specific 1: Asigurarea accesului minorităților naționale la informații și programe în limbile minorităților						
4.1.1. Încurajarea instituțiilor audiovizuale private să producă și să difuzeze conținut în limbile minorităților naționale	4.1.1.1. Examinarea situației privind conținutul audiovizual în limbile minoritare și reflectarea diversității	Trimestrul IV, 2018	Pe teritoriul Republicii Moldova, în regiunile în care minoritățile etnice constituie majoritatea populației, își desfășoară activitatea șase posturi de radio: „GRT FM”, „Bas FM”, „Albena”, „Pro 100 radio”, „Bugeac FM”, „Romano Patrin FM” și nouă posturi de televiziune: „TV-Găgăuzia”, „TV BIZIM DALGAMIZ”, „NTS”, „Eni Ai”, „BIZIM AIDINIC”, „BAS TV”, „ATV Coguk”, „ATV” și „Zona M”. Postul de televiziune NTS realizează emisiuni în limbile bulgară, română, rusă și retransmite postul TV din Bulgaria BNT; postul de televiziune TV-Găgăuzia retransmite în limba turcă postul TV TRT din Turcia, celelalte posturi TV realizează emisiuni în limbile găgăuză, română, rusă, bulgară. Pe lângă posturile de radio și de televiziune private nominalizate mai sus, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” oferă produse media destinate și realizate în limbile minorităților naționale. Totodată, menționăm că radiodifuzorul public regional din Republica Moldova – Compania publică „Teleradio Găgăuzia”, oferă servicii de programe radio și televizate pe teritoriul UTA Găgăuzia pentru populația de naționalitate găgăuză. La concursurile pentru utilizarea frecvențelor radioelectrice terestre, în cazul zonelor în care populația majoritară o constituie minoritățile etnice, Consiliul Audiovizualului acordă prioritate și susține toate ofertele care conțin emisiuni în limbile respective. Astfel prin Decizia CCA nr. 23/158 din 27 septembrie 2017, CCA a susținut proiectul Fundației „Roma Awareness” dedicat comunității rome și nonrome din r-nul Soroca și a eliberat licență de emisie pentru postul de radio „Romano Patrin FM” pe frecvența 103,6 MHz – Soroca. Totodată, la eliberarea autorizațiilor de retransmisie, CA solicită să fie incluse în lista de canale cât mai multe posturi TV în limbile minorităților naționale. De asemenea, prin Decizia nr. 15/91 din 06 iulie 2020 Consiliul Audiovizualului a aprobat Fundației „Roma Awareness” eliberarea licenței	Agencia Relatii Interetnice	Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Realizat Ponderea emisiunilor difuzate de mass-media în limbile minorităților naționale – 6: postul de radio „Albena” a realizat un volum de emisie de 15 ore 43 min. (emisiuni în limba bulgară, difuzate câte 3 emisiuni pe săptămână; Furnizorul de servicii media audiovizuale „Urania FM” SRL a realizat un volum de emisie de 07 ore 04 min. 59 sec. (emisiuni în limba bulgară, cu subtitrare în limba română, difuzate o dată la două săptămâni);

1	2	3	4	5	6	7
			de emisie, pentru o perioadă de nouă ani, pentru postul de televiziune „NOAH TV”, al cărui serviciu de programe urmează a fi difuzat prin rețelele distribuitorilor de servicii din țară. La fel, este de menționat susținerea Consiliului Audiovizualului a inițiativei Congresului Evreiesc Mondial, implementată în întreaga lume, cu genericul „We remember” (Noi ținem minte). Astfel, cu privire la măsurile întreprinse în conformitate cu pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 313 din 22.05.2017 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2019 privind implementarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la acceptarea Raportului final al Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului, prezentată de Elie Wisel”, Consiliul Audiovizualului comunică următoarele. În contextul stabilirii de către Parlamentul Republicii Moldova a datei de 27 ianuarie drept Ziua comemorării victimelor Holocaustului, Comunitatea Evreiască din Republica Moldova a înaintat Consiliului Audiovizualului demersul f/nr. din 26 decembrie 2018, prin care a solicitat suportul la mediatizarea la posturile de televiziune aflate sub jurisdicția Republicii Moldova a materialului video tematic (realizat în limba engleză cu subtitrare în limba română, durata: 01 min. 27 sec.) ce propagă toleranța, egalitatea și coeziunea socială în societate, în perioada 22-29 ianuarie 2019. Inițiativa Congresului Evreiesc Mondial, implementată în întreaga lume cu genericul „We remember” (Noi ținem minte), este un proiect menit să sensibilizeze publicul larg cu privire la istoria Holocaustului și a aduce un omagiu victimelor acestei tragedii umane. Această acțiune se regăsește și în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 313 din 22.05.2017 – Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2019 privind implementarea Declarației Parlamentului Republicii Moldova cu privire la acceptarea Raportului final al Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului, prezidată de Elie Wiesel. Este de menționat că Congresul Evreiesc Mondial a adaptat în mod specific acest proiect în limba română pentru a fi implementat în România și Republica Moldova. În cadrul dezbaterilor publice, în ședința din 28 decembrie 2018, membrii CCA au menționat că, în condițiile în care se atestă o anumită exacerbare a ororilor antisemitismului, este foarte important ca despre acest fenomen să cunoască și tânăra generație. Salvagardarea acestor valori duce la cunoașterea istoriei. Întrucât materialul conține scene care ar putea afecta emoțional copiii, CCA a propus ca acest material video tematic să fie difuzat în orele de seară, făcând trimitere la Legea nr. 30 din 07.03.2013 – Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației: art.3 alin. (1) lit. j): „(1) Se consideră informație cu impact negativ asupra copiilor informația accesibilă public: j) care relatează batjocorirea sau înjosirea unui om ori a unui grup de oameni în legătură cu originea etnică, apartenența națională, rasială, sexuală, în legătură cu boala, starea socială, limba vorbită, religia			Radiodifuzorul/furnizorul de servicii media audiovizuale Fundația „Roma Awareness” a realizat un volum de emisie de 31 ore 33 min. (emisiuni în limbile romani și română, difuzate de 3 ori pe săptămână).

1	2	3	4	5	6	7
			practicată, convingerile sau opiniile împărtășite”. Așadar, prin Decizia nr. 36/217 din 28.12.2018, CA a admis demersul f/nr. din 26 decembrie 2018 al Comunității Evreiești din Republica Moldova și a recomandat posturilor de televiziune aflate sub jurisdicția Republicii Moldova difuzarea, cu titlu gratuit, a materialului video tematic (realizat în limba engleză cu subtitrare în limba română, durată: 01 min. 27 sec.), pentru perioada: 22-29 ianuarie 2019, cu respectarea Legii nr. 30 din 07.03.2013 – Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, etc.			
Obiectivul specific 2: Promovarea multilingvismului și diversității în societate prin intermediul mass-mediei						
4.2.1. Elaborarea și aplicarea unor instrumente practice și eficiente pentru monitorizarea și raportarea stereotipurilor negative și instigării la ură în spațiul mediatic	4.2.1.1. Organizarea de instruiți pentru Consiliul Coordonator al Audiovizualului în vederea îmbunătățirii practicii de monitorizare a cazurilor de discriminare și instigare la ură interetnică	2020	ARI a organizat instruiți în parteneriat cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului în vederea îmbunătățirii practicii de monitorizare a cazurilor de discriminare și instigare la ură interetnică. Menționăm: - Training „Difuzarea de către mass-media a emisiunilor despre consolidarea relațiilor interetnice în Republica Moldova” (iunie 2019); - Instruire privind îmbunătățirea reflectării diversității minorităților naționale din Republica Moldova, organizată în parteneriat cu Misiunea OSCE din RM (28 iunie 2019); - seminare zonale de instruire (orașele Cahul și Bălți) pentru radiodifuzori, jurnaliști și editori de la posturile de televiziune și radio cu privire la reflectarea diversității și nediscriminarea în mass- media, organizate de Consiliul Coordonator al Audiovizualului în parteneriat cu ARI; - atelier de instruire cu genericul „Crimele motivate de ură împotriva romilor – o provocare pentru Poliția națională”, organizat de Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Inspectoratul General al Poliției (IGP) sub egida Consiliului Europei (18 – 20 noiembrie 2019). În cadrul atelierului, directorul general al ARI a prezentat discursul privind standardele și crimele motivate rasial și nediscriminarea cu accent pe romi și călători Subiecte abordate în cadrul instruirilor: - efectele negative ale stereotipurilor și discriminării; - monitorizarea și raportarea stereotipurilor negative și instigării la ură în spațiul mediatic; - bune practici de monitorizare a cazurilor de discriminare și instigare la ură interetnică etc.	Agencia Relatii Interetnice	Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul Coordonator al Audiovizualului	Realizat Număr de instruiți organizate -3